

دریچه

۱۴ طرح راه‌یافته به رویداد نمایش‌نامه‌نویسی نخل سرخ مشخص شد

● ۱۴ طرح به انتخاب سیدحسین فدایی‌حسین، سعید اسدی و نصرالله قادری برای نگارش در رویداد نمایش‌نامه‌نویسی «نخل سرخ» انتخاب شدند. به گزارش روابط عمومی اداره کل هنرهای نمایشی، براساس نظر هیئت انتخاب نخستین رویداد نمایش‌نامه‌نویسی «نخل سرخ» ۱۴ طرح منتخب، قابلیت تبدیل‌شدن به نمایش‌نامه کامل را دارند و پس از طی روند تولید نمایش‌نامه، علاقه‌مندان شاهد رونمایی و چاپ این آثار خواهند بود. سیدحسین فدایی‌حسین، سعید اسدی و نصرالله قادری انتخاب آثار این رویداد را برعهده داشتند. «کشتارگاه» نوشته سعید بادینسی، «یونس جنگل حرا» سعید مجبی، «موکت‌بو» مجید کاظم‌زاده‌مژدهی، «مصریه» لادن قناد، «سریو» مهدی صالحیار، «بازگشت» محمدحسین نظری، «مغنی» سیاوش توده‌فلاح، «دیدبانی زیر بهمن» لیلیا بیگونود، «حلیمه» پژمان شاه‌وردی، «نی خزر ومیمک» نوشته حسین ملکی، «کاش بهار» نوشته نوید ترابی، «زخم گشوده جهان» مجید دیندار، «پهلوان» مرضیه شریفی و «قتل فجیع شاعر جوان» نوشته غلامحسین دولت‌آبادی اسامی ۱۴ طرح پذیرفته‌شده برای چاپ در رویداد نمایش‌نامه‌نویسی به شمار می‌روند. با توجه به شیوع ویروس کرونا و فراهم‌نبودن امکان برگزاری بیست‌وسومین جشنواره ملی تئاتر فتح خرمشهر، اداره کل هنرهای نمایشی و انجمن هنرهای نمایشی ایران با همراهی اداره‌کل فرهنگ و ارشاد اسلامی منطقه آزاد اروند، در راستای تقویت بستری‌های نمایش‌نامه‌نویسی کشور و ترغیب نمایش‌نامه‌نویسان به خلق آثار ماندگار، رویداد نمایش‌نامه‌نویسی «نخل سرخ» را با رویکرد توجه به مضامین و مفاهیم مقاومت و دفاع مقدس در گرامیداشت حماسه آزادسازی خرمشهر و چهلمین سالگرد دفاع مقدس برگزار می‌کند.

تعطیلی سینماهای فرانسه بازهم تمدید شد

● **مهر:** ژان کاستکس، وزیر فرهنگ فرانسه، با حضور در تلویزیون اعلام کرد که تعطیلی سینماها و دیگر مراکز فرهنگی فرانسه تا آخر ژانویه تمدید شد. او تأکید کرد این مراکز در هفته‌های آینده باز نمی‌شوند. در همین حال گفته شد کافه‌ها و رستوران‌ها نیز حداقل تا نیمه فوریه بسته خواهند ماند.سینماها در کنار دیگر مراکز فرهنگی فرانسه به دستور وزیر فرهنگ از ۳۰ اکتبر و با موج دوم شیوع کرونا بسته شدند. همان زمان اعلام شده بود سینماها از ۱۵ دسامبر می‌توانند کارشان را از سر بگیرند تا سینماداران و توزیع‌کنندگان فیلم آمادگی از سرگیری کار سینماها را داشته باشند. اما از ۱۰ دسامبر و بااین‌نیامدن شمار مبتلایان به ویروس کرونا دولت گفت بازگشایی سینماها تا هفتم ژانویه صورت نمی‌گیرد. این تمدید تعطیلی برای پشت‌سرگذاشتن تعطیلات سال نو انجام شد تا مانع افزایش شیوع شود؛ اما حالا بازگشایی سینماها بازهم به تعویق افتاد و آب سردی بر اشتیاق سینماداران و توزیع‌کنندگان فیلم ریخت. در فرانسه روزانه ۱۵ هزار مورد جدید ابتلا گزارش می‌شود و تقریباً هر روز دو هزارو ۵۰۰ نفر بستری می‌شوند. وزیر فرهنگ ضمن اینکه ابراز خوشحالی کرد که شمار مبتلایان خیلی کمتر از ۵۰ هزار نفر در روز در ماه اکتبر است اما گفت وضعیت هنوز شکننده است و باید جانب احتیاط را گرفت.چندین جشنواره سینمایی و تلویزیونی فصل نخست سال اعلام کردند به‌صورت مجازی برگزار می‌شوند و جشنواره فیلم کن نیز که قرار بود در ماه می برگزار شود اعلام کرد در صورت لزوم به اواخر ژوئن یا جولای منتقل می‌شود.

اکران اینترنتی «قصه بولوار» آغاز شد

● اکران اینترنتی مستند «قصه بولوار» به کارگردانی داوود اشرفی از چهارشنبه ۱۷ دی در سایت هاشور آغاز شد. این مستند داستان پرفرازونشیب خیابانی است که در سال ۱۳۳۹ در تهران ساخته شد و به مناسبت سفر ملکه انگلستان به تهران، بولوار الیزابت نام گرفت... این مستند پیش از این برنده دیپلم افتخار هنر و تجربه از یازدهمین جشنواره بین‌المللی حقیقت، تندیس بهترین مستند با موضوع تهران از هفتمین جشنواره شهر و دیپلم افتخار بهترین مستند در بخش ۴۰ سال تهران از هفدهمین جشنواره تصویر سال بوده است. اکران «قصه بولوار» در سال ۱۳۹۸ در گروه هنر و تجربه با استقبال خوب تماشاگران همراه شد. امکان تماشای این مستند از چهارشنبه ۱۷ دی در داخل و خارج از کشور از طریق سایت هاشور به آدرس www.hashure.com فراهم شد.

بهناز شیربانی: «آرامش در حضور دیگران» نخستین اثر بلند ناصر تقوایی همواره جایگاه ویژه‌ای در تاریخ سینمای ایران داشته. فیلمی با اقتباس از اثر نخستین‌شده غلامحسین ساعدی «واحه‌های بی‌نام‌ونشان» که در عین وابستگی به متن، دارای ویژگی‌های بسیاری است که در ادامه با احمد طالبی‌نژاد، منتقد صاحب‌نام سینما، درباره وجوه مختلف آن بیشتر صحبت کردیم.

❧ **«آرامش در حضور دیگران» نخستین اثر بلند تقوایی است، اثری اقتباسی که بسیار وفادار به کتاب است، به‌ویژه ویژگی نوشته‌های ساعدی که اساساً روایت تنهایی آدم‌هاست، در این فیلم به زیبایی تصویر شده. ابتدا درباره فضای روان‌شناختی فیلم و اقتباس از اثر نخستین‌شده ساعدی صحبت کنیم.**

«آرامش در حضور دیگران» یکی از سه فیلمی است که سینمای ایران را وارد مرحله تازه‌ای از حیثیات کرد. اواخر دهه ۴۰ جریان موسوم به موج نوی سینمای ایران آغاز شد. یکی از ویژگی‌های مهم این جریان این است که به‌نوعی برای نخستین‌بار ادبیات اجتماعی ایران را با خودش همراه کرد. «آرامش در حضور دیگران» و «گاو» از دو داستان کوتاه غلامحسین ساعدی اقتباس شدند و پس از آن تعداد قابل‌توجهی فیلم بر مبنای ادبیات داستانی معاصر ایران ساخته شد که اغلب آنها فیلم‌های ارزنده و ماندگاری شدند؛ اما سه فیلم «قیصر»، «گاو» و «آرامش در حضور دیگران» که آغازگر جریان موج نو بودند، هیچ شباهتی به هم نداشتند. ممکن است که برخی فکر کنند موج نو با یک تصمیم قبلی پدید آمد یا عده‌ای دور هم نشستند که تصمیم به انجام چنین کاری بگیرند و مثلاً خودشان را از جریان فیلمسازی جدا کنند؛ اما ماجرا به‌هیچ‌وجه این نیست، به‌ویژه در این سه فیلم که محصول یک دوره تاریخی هستند و داستان‌هایشان در دهه‌های ۳۰ و ۴۰ یعنی دوران پس از کودتا نوشته شدند؛ دورانی که عملاً شاهد ورود پدیده‌های فرهنگی نوین از سینمای اروپا و آمریکا به‌ویژه ادبیات اروپا به کشورمان بودیم. در آن سال‌ها که بعدها به شکل‌گیری ادبیات اجتماعی ایران در دهه ۴۰ انجامید، شاخه‌های مختلفی در این حوزه به وجود آمد. از جمله نوعی از ادبیات که به‌عنوان رئالیسم سوسیالیستی می‌شناسیم و سردمدار این جریان، زندی‌باد دکتر غلامحسین ساعدی است. او در این زمینه نمایش‌نامه‌ها و داستان‌های کوتاه شگمگیری دارد. ساعدی در مجموعه «واحه‌های بی‌نام‌ونشان» که داستان «آرامش در حضور دیگران» بر مبنای آن ساخته شده، به‌نوعی وارد جریانی می‌شود که امروز آن را به‌عنوان رئالیسم جادویی می‌شناسیم که برخی تصور می‌کنند این نوع ادبیات از آمریکای لاتین سرچشمه گرفته است. با عرض معذرت از تمامی پژوهشگران ادبیات داستانی باید بگویم ریشه‌های رئالیسم جادویی در قصه‌گویی ایرانی است. از داستان‌گویی‌هایی که بر مبنای واقعیت و تخیل شکل می‌گیرند، از افسانه‌ها تا برخی داستان‌ها که در فرهنگ عامه می‌شناسیم مثل قصه‌های مادربرزگ‌هایمان. در داستان «واحه‌های بی‌نام و نشان» و «گهایی از این نوع نگاه (درهم‌آمیزی واقعیت و تخیل) وجود دارد.

❧ **البته که یکی از شاخصه‌های نوشته‌های ساعدی نوعی مرگ‌آگاهی در شخصیت‌های است و البته وهمی که در فضای اغلب آثارش دیده می‌شود که در «آرامش در حضور دیگران» هم به‌خوبی تصویر شده است.**

بله. وهمی در فضای کلی این داستان وجود دارد که با وجود اینکه یک داستان کاملاً رئالیستی است، مخاطب احساس می‌کند که چیزی که عموماً به اسم جادو، رؤیابردازی یا تخیل می‌شناسیم در آن حضور دارد. البته در داستان «گاو» از مجموعه عزازمان بیل هم این حس وجود دارد و بعد از بازنشتگی به شهرستان به شهرستان رفته و مرغداری راه انداخته که در داستان ساعدی بیشتر به سرهنگ و حضورش در شهرستان پرداخته شده است، اما در فیلم بخش زندگی در شهرستان را نمی‌بینیم. داستان سرهنگ برای مخاطبان این فیلم از جایی شروع می‌شود که بعد از مدت‌ها همراه با همسر جوانی به خانه‌اش در

تهران برمی‌گردد و دو دختر و کلفتشان در این خانه زندگی می‌کنند. در این فیلم نباید از بازی درخشان تریا قاسمی و اکبر مشکین غافل شد. یکی از بهترین مدیرت فرهنگی جامعه را بر عهده داشتند، یعنی وزارت فرهنگ و هنر و سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران در دست دو نفر از بستگان خاندان پهلوی بود و این دو به‌نوعی رقابت تنگاتنگی با هم داشتند. وقتی وزارت فرهنگ و هنر فیلم «گاو» را ساخت، بعد از مدتی رادیو و تلویزیون هم فیلم «آرامش در حضور دیگران» را تهیه کرد، البته نه به‌صورت مستقیم بلکه این فیلم مشارکتی تولید شد و رقابت پیش از زمان کاملاً مشخص بود. تقوایی پیش از ساخت نخستین فیلم بلندش کارمند تلویزیون بود و تصمیم گرفت برای ساخت اولین فیلم سراغ اقتباس از یک اثر ادبی برود. هرچند

پیش از آن فکر فیلم «سه قاب» هم از ذهنش گذشت. اما در نهایت آن فیلم را فیلم‌ساز دیگری کارگردانی کرد. نکته اینجاست که در آن زمان بخش خصوصی زیر بار هزینه تولید چنین فیلمی نمی‌رفت و به‌طورکلی بخش خصوصی تمایلی به تولید فیلم‌هایی که ستاره‌ای در آنها نبود، نداشت. بنابراین تقوایی و دوستانش تصمیم می‌گیرند تعاونی تشکیل دهند و فیلم «آرامش در حضور دیگران» را در آن تعاونی تولید کنند که عباس گنجوی تدوینگر برچسته که تدوین فیلم را بر عهده داشت هم در این تعاونی بود. این نکته هم جالب است که «آرامش در حضور دیگران» از نخستین فیلم‌هایی است که با صدای سر صحنه گرفته شده و از صدای دوبلورها استفاده نشده است. درنهایت فیلمسازی جدا کنند؛ اما ماجرا به‌هیچ‌وجه این نیست، به‌ویژه در این سه فیلم که محصول یک دوره نخستین محصول بخش خصوصی با سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران محسوب می‌شود. در این دوره تاریخی فیلم «قیصر» با جرح و تعدیل‌هایی مجوز اکران می‌گیرد و فیلم‌های «گاو» و «آرامش در حضور دیگران» توقیف می‌شوند و امکان نمایش عمومی پیدا نمی‌کنند. «آرامش در حضور دیگران» راهش را به جشنواره‌های خارجی باز می‌کند و جوایز معتبری می‌گیرد و بعد در جشن هنر شیراز، آن هم با پادمریانی فرخ غفاری برای عده‌ای از روزنامه‌نگاران و میهمانان جشنواره به نمایش گذاشته می‌شود که البته همین موضوع باعث توقیف طولانی‌مدت‌تر فیلم می‌شود. این بحث ماجرای مفصلی است که اگر مخاطبان این مطلب کنجکاو رزوایای مختلف آن باشند، می‌توانند به کتاب «به روایت ناصر تقوایی» تألیف من مراجعه کنند. در این کتاب تقوایی توضیح می‌دهد که در جشن هنر شیراز چه اتفاقاتی برای فیلم افتاد و چطور سال‌ها «آرامش در حضور دیگران» توقیف شد.

❧ **ا درنهایت اکران‌های محدودی گرفت. بله. این فیلم نمایش گسترده‌ای پیدا نکرد.**

مدتی در سینما کاپری سابق به نمایش گذاشته شد و مدتی بعد هم اکران‌های محدودی داشت. اتفاقاً فروش بدی هم نداشت. البته نه در قیاس با فیلمسازی‌هایی که آن زمان اکران می‌شدند. «آرامش در حضور دیگران» فیلمی نبود که برای مخاطب عام ساخته شده باشد؛ چراکه مخاطب عام نه حوصله چنین فیلم‌هایی را داشت نه تمایلی. این فیلم به‌هیچ‌وجه جنبه سرگرمی برای عامه مردم نداشت. فیلم درباره شخصیتی است که در گذشته سرهنگ بوده و بعد از بازنشتگی به شهرستان رفته و مرغداری راه انداخته که در داستان ساعدی بیشتر به سرهنگ و حضورش در شهرستان پرداخته شده است، اما در فیلم بخش زندگی در شهرستان را نمی‌بینیم. داستان سرهنگ برای مخاطبان این فیلم از جایی شروع می‌شود که بعد از مدت‌ها همراه با همسر جوانی به خانه‌اش در تهران برمی‌گردد، دو دختر و کلفتشان در این خانه زندگی می‌کنند. در این فیلم نباید از بازی درخشان تریا قاسمی و اکبر مشکین غافل شد. یکی از بهترین مدیرت فرهنگی جامعه را بر عهده داشتند، یعنی وزارت فرهنگ و هنر و سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران در دست دو نفر از بستگان خاندان پهلوی بود و این دو به‌نوعی رقابت تنگاتنگی با هم داشتند. وقتی وزارت فرهنگ و هنر فیلم «گاو» را ساخت، بعد از مدتی رادیو و تلویزیون هم فیلم «آرامش در حضور دیگران» را تهیه کرد، البته نه به‌صورت مستقیم بلکه این فیلم مشارکتی تولید شد و رقابت پیش از زمان کاملاً مشخص بود. تقوایی پیش از ساخت نخستین فیلم بلندش کارمند تلویزیون بود و تصمیم گرفت برای ساخت اولین فیلم سراغ اقتباس از یک اثر ادبی برود. هرچند

گفت‌وگو با احمد طالبی‌نژاد درباره فیلم «آرامش در حضور دیگران»

سینمای ایران یک شانس تاریخی را از دست داد

تأثیر نداشته و دو دخترش در آستانه تباهی هستند. این مضمون جوروانه‌ای در زمان خودش محسوب می‌شود. می‌توان گفت «آرامش در حضور دیگران» نخستین فیلم سیاسی است و با شرایط حاکم بر نظام سابق برخورد می‌کند و به همین دلیل نیز فیلم همواره با محدودیت و توقیف روبه‌رو بود.

❧ **فکر می‌کنید «آرامش در حضور دیگران» در میان آثار تقوایی از چه جایگاهی برخوردار است؟**

برای هر فیلم‌سازی نخستین ساخته سینمایی بلندش اهمیت بسیاری دارد و فیلم‌های بعدی را می‌توان با آن قیاس کرد. نخستین فیلم‌های آقای کیمیایی و مهرجویی منتسب به جریان فیلمفارسی هستند. تقوایی در جای دیگری اثر بلندش به سراغ ساخت «الماس ۳۳» رفت که به‌هیچ‌وجه بیانگر استعداد فوق‌العاده و نگاه عمیقی که بعدها مهرجویی در سینمایش بروز داد، نیست. خوشبختانه این فیلم در گیشه شکست خورد؛ چراکه اگر فیلم موفق بود، هیچ بعید نبود مهرجویی که تازه از فرنگ آمده بود و خیلی با شرایط فرهنگی حاکم بر سینمای کشور آشنا نبود، در دام فیلمفارسی بیفتد. کم‌اینکه بسیاری از فارغ‌التحصیلان دانشکده‌های سینمایی از جمله خسرو پرویزی در دام فیلمفارسی افتادن د هرگز نتوانستند فیلم دلخواهشان را بسازند. با ساخت «الماس ۳۳» مهرجویی فیلم «گاو» را شکست می‌بخشد اما تقریباً با شکست فیلم «بیگانه بیا» به سراغ «قیصر» رفت. به نظر «آرامش در حضور دیگران» فیلم کم‌الیافته‌ای از نظر ساخت و پرداخت نیست و این‌کاملاً طبیعی است. در اولین فیلم بلند داستانی تقوایی خام‌دستی‌های کار اول را می‌توان دید. با وجود اینکه بازی‌های خوبی می‌بینیم اما گاهی بازی‌های بد هم به چشم می‌خورد. مثلاً بازی زنده‌باد منوچهر آتشی که شاعر اجتماعی آن دوران بود و یکی از نقش‌های مهم فیلم را با نام خودش ایفا کرد.

در این فیلم چهار شاعر به‌عنوان بازیگر نقش‌آفرینی کردند. محمدعلی بoudیم، به‌مرگ شاه که به چه شکل نقش جوان خوش‌گذرانی به‌عنوان بازیگر نقش‌آفرینی کردند. اتفاقاً فروش بدی هم نداشت. البته نه در قیاس با فیلمسازی‌هایی که آن زمان اکران می‌شدند. «آرامش در حضور دیگران» فیلمی نبود که برای مخاطب عام ساخته شده باشد؛ چراکه مخاطب عام نه حوصله چنین فیلم‌هایی را داشت نه تمایلی. این فیلم به‌هیچ‌وجه جنبه سرگرمی برای عامه مردم نداشت. فیلم درباره شخصیتی است که در گذشته سرهنگ بوده و بعد از بازنشتگی به شهرستان رفته و مرغداری راه انداخته که در داستان ساعدی بیشتر به سرهنگ و حضورش در شهرستان پرداخته شده است، اما در فیلم بخش زندگی در شهرستان را نمی‌بینیم. داستان سرهنگ برای مخاطبان این فیلم از جایی شروع می‌شود که بعد از مدت‌ها همراه با همسر جوانی به خانه‌اش در تهران برمی‌گردد، دو دختر و کلفتشان در این خانه زندگی می‌کنند. در این فیلم نباید از بازی درخشان تریا قاسمی و اکبر مشکین غافل شد. یکی از بهترین مدیرت فرهنگی جامعه را بر عهده داشتند، یعنی وزارت فرهنگ و هنر و سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران در دست دو نفر از بستگان خاندان پهلوی بود و این دو به‌نوعی رقابت تنگاتنگی با هم داشتند. وقتی وزارت فرهنگ و هنر فیلم «گاو» را ساخت، بعد از مدتی رادیو و تلویزیون هم فیلم «آرامش در حضور دیگران» را تهیه کرد، البته نه به‌صورت مستقیم بلکه این فیلم مشارکتی تولید شد و رقابت پیش از زمان کاملاً مشخص بود. تقوایی پیش از ساخت نخستین فیلم بلندش کارمند تلویزیون بود و تصمیم گرفت برای ساخت اولین فیلم سراغ اقتباس از یک اثر ادبی برود. هرچند

این فیلم بودند. با همه اینها «آرامش در حضور دیگران» در قیاس با فیلم‌های بعدی تقوایی فیلمی درجه یکی محسوب نمی‌شود، با اینکه ارزش تاریخی بسیار بالایی دارد و قابل توجه است، تقوایی بعدها با فیلم‌های «صادق کرده» که البته متأثر از موفقیت‌های فیلم «قیصر» ساخته شد و به لحاظ تماتیک با مضمون «قیصر» که به‌دنبال انتقام شخصی است، ساخته شد و بعد فیلم بی‌تظیر «نفرین» را ساخت که بازهم اقتباس از یک داستان معاصر از ادبیات اروپایی شرقی است، درنهایت سربال درخشان «دایی‌جان ناپلئون» که به نظم هیچ‌کدام از ساخته‌های تقوایی حتی «ناخدا خورشید» به پای آن نمی‌رسد.

❧ **واحه‌های بی‌نام‌ونشان» یکی از درخشان‌ترین آثار ساعدی است، در این**

اثر هم با نوعی مرگ‌آگاهی سروکار داریم و شخصیت‌هایی که ابعاد متفاوتی دارند. تقوایی تا چه حد در به‌تصویرکشیدن این شخصیت‌ها موفق است؟

تقوایی اساساً در همه فیلم‌نامه‌ها و فیلم‌هایش دو مششیر بُرا دارد که به نظر او را در جایگاه خاصی قرار می‌دهد. دیالوگ‌نویسی و شخصیت‌پردازی که خب البته دیالوگ‌نویسی بخشی از شخصیت‌پردازی است، اگر دقت کنید در فیلم سرهنگ کم‌حرف و قاطع است و همواره در مقام دستوردهنده و فرمانده حضور دارد و این با شخصیت نظامی سرهنگ هماهنگ است. در عوض شخصیت زن سرهنگ بسیار مهربان و آرام است؛ چراکه معلم است و نوع دیالوگ‌نویسی تقوایی در فیلم متأثر از داستان اصلی است. نمونه درخشان دیالوگ‌نویسی او را در «ناخدا خورشید» می‌بینیم. اما «آرامش در حضور دیگران» محصول مشارکت ساعدی و تقوایی است. ساعدی در داستان‌نویسی یکی از معدود نویسندگانی است که شخصیت‌های خوبی خلق کرده. داستان‌های اجتماعی‌اش در دوران خودش محبوبیت زیادی داشت و برخی از این داستان‌ها بسیار قوی و غنی هستند. کما اینکه نویسندگان دیگری که رویکرد رئالیسم سوسیالستی در نوشته‌هایشان بود، ازجمله درویشیان ممکن است الان محبوبیت زیادی نداشته باشند. اما واقعیت این است که در دوران خودش توانستند فضای اجتماعی ایران را در داستان‌هایشان تصویر کنند، به همین دلیل آثار آنها در دوران خودشان مورد ممیزی‌های سخت‌وسخت قرار گرفت. اما به‌رحال در فیلم با شخصیت‌های پرورده‌ای که محصول مشترک ساعدی و تقوایی است روبه‌رو هستیم که بعدها جزء ویژگی‌های کار تقوایی محسوب می‌شود. تقوایی در جای دیگری از گفت‌وگویش با من اشاره کرد: «اگر شخصیت و دیالوگ‌ها درست نوشته شود، بازیگر نمی‌تواند بد بازی کند» و این نکته بسیار مهمی است.

❧ **«آرامش در حضور دیگران» از جمله آثار است که قهرمان‌محور است و قهرمانش یک زن است و این شما بیل به زیبایی تصویر شده است. البته پایان درخشان‌ی که ماندگاری‌اش را صدچندان می‌کند. نظر شما چیست؟**

بحث قهرمان‌محوری در این فیلم وجود دارد و معتقدم شخصیت اصلی فیلم سرهنگ قهرمان این فیلم است و اگرچه در کنارش همسرش هم حضور دارد و او هم می‌تواند نمادی از زنان مطیع باشد که در جامعه مردسالار ما همیشه وجود دارند. ما شخصیت سرهنگ را به‌عنوان محور می‌بینیم و باقی آدم‌ها حول این محور حرکت می‌کنند. در سکانس پایانی فیلم می‌بینیم که جست‌وجوی خودش غرق می‌شود و این یکی از جسترانه‌ترین نکاتی است که در فیلم وجود دارد که چنین موجودی قهرمان یک درام اجتماعی است، برخلاف جریان فیلمفارسی که معمولاً جوانان برومند و خوش‌تیپ قهرمان بودند اما در سکانس آخر «آرامش در حضور دیگران» می‌بینیم که مرگ سیاه و تلخ این آدم به‌نوعی اشاره‌ای است نه صریح و روشن که بعدها در عرصه سیاسی شاهدش بودیم، به مرگ شاه که به چه شکل تلخی زندگی‌اش پایان پذیرفت. قصد ندارم بگویم تقوایی‌این را پیش‌بینی کرده بود که شاه دچار چنین وضعی می‌شود. بحث حس هنری است که به این شکل متجلی شده. سرهنگ که عمری را به قدرت‌نمایی و البته قدرت پوشالی زندگی کرده، حالا در یک وضعیت قدرتی‌ای این جهان را ترک می‌کند. البته منیزه در واپسین لحظات به دادرش می‌رسد و در شاعرانه‌ترین نمایی فیلم، وقتی حتی لیوانی پیدا نمی‌کند که با آن به سرهنگ آب بدهد، به قول عوام آب را با مشتش برمی‌دارد و سرهنگ جره‌ای می‌نوشد و در دم جان می‌دهد. اشاره تلخی است به سرنوشت قدرقرتی‌که در چنین روزگاری افتاده. همان‌طور که اشاره کردم دو فیلم «گاو» و «آرامش در حضور دیگران» توقیف شدند که درباره‌اش در آن رویداد فیلم ساخته می‌شود. این مسئله هم ناشی از وجود مشکل اقتصادی است. زیرا پژوهش خود هزینه زیادی می‌طلبد. حتی فیلم‌هایی که درباره امام رضا علیه‌السلام با بودجه‌های بیشتر ساخته شده هم نتوانسته‌اند حق مطلب را ادا کنند. در این میان چه توقعی می‌توان از جوانان فیلم‌ساز داشت که با سرمایه‌های بسیار اندک به سراغ موضوعاتی چنین می‌روند؟! باشه‌آهنگر عنوان کرد: باید بگویم کتابخانه‌ها، حوزه‌ها و شخصیت‌هایی هم از فیلم‌سازان پربازنده به موضوعات دینی و مذهبی فاصله دارند. آن مکان‌ها و شرایط و شخصیت‌ها و حوزه‌ها این مسیر را گویی به سمت خود نبست کرده‌اند و راهی به سمت فیلم‌ساز ایجاد نمی‌کنند. انگار همه منتظر فیلم‌سازان و اقدامشان در این زمینه هستند. وی در پایان گفت: برای سعید نجاتی دبیر جشنواره چهاردهم و همه عزیزانی که برای این رویداد زحمت می‌کشند و همه مردم، آرزوی سلامتی دارم و امیدوارم هرچه زودتر ویروس منحوس کرونا از بین برود. چهاردهمین جشنواره ملی فیلم کوتاه رضوی به دبیری سعید نجاتی به همت و با مشارکت سازمان سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بنیاد بین‌المللی امام رضا علیه‌السلام و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گلستان استفاده امسال برگزار خواهد شد.

زیر آسمان فیروزه‌ای

باشه‌آهنگر:

مسیر فیلم‌سازان به سمت بودجه و حمایت بن‌بست شده است

● محمدعلی باشه‌آهنگر معتقد است جشنواره‌های موضوعی زمانی جریان‌ساز خواهند بود که پژوهش به‌عنوان محوریت آثار حاضر در آنها مورد توجه بوده و شخصیت‌ها، مکان‌ها و حوزه‌های مرتبط فاصله خود را با فیلم‌سازان فعال در زمینه این موضوعات کم کنند. به گزارش ستاد ارتباطات و اطلاع‌رسانی چهاردهمین جشنواره ملی فیلم کوتاه رضوی، محمدعلی باشه‌آهنگر عضو شورای سیاست‌گذاری چهاردهمین جشنواره ملی فیلم کوتاه رضوی با اشاره به وضعیت رویدادهای سینمایی در شرایط کرونا بیان کرد: کرونا یک اتفاق ناگزیر است که شرایط کنونی را ایجاد کرده است و اصلاً نمی‌توان به‌عنوان یک ظرفیت به این اجبار نگاه کرد. زیرا فیلم‌دیدن در سالن سینما یک تجربه جذاب گروهی و دسته‌جمعی است و دقیقاً موقعیتی شبیه به تماشای فوتبال را فراهم می‌کند که وقتی تماشایگرانش را از آن بگیریم بخش عمده‌ای از جذابیت خود را از دست می‌دهد اما ما ناچار به تبعیت از شرایط موجود هستیم و امیدواریم بیش از این طول نکشد و همه چیز روی روال بیفتد. وی افزود: تجربه گروهی سینما و برگزاری حضوری رویدادهای سینمایی علاوه بر اشتغال‌زایی به ایجاد همدلی میان اهالی‌اش کمک می‌کند، نفس به نفس تماشاگران فیلم‌دیدن همچنین فرصت نقد بیشتر و بهتری را برای تماشاگران و فیلم‌ساز توأمان فراهم می‌کند و اندیشه‌های مختلف جریان می‌یابد. کارگردان فیلم سینمایی «ملکه» خاطرنشان کرد: از سویی دیگر رسانه‌ها می‌توانند واکنش جدی نسبت به فیلم نشان بدهند که تقریباً از همه آنها در این شرایط کرونا بی‌ بهره هستیم. همچنین تداخل جشنواره‌ها و هم‌زمانی‌شان اگر در فضای آنلاین جریان داشته باشند، فرصت دنبال‌کردن مطلوب‌شان را از دست می‌دهند. این عضو شورای سیاست‌گذاری جشنواره فیلم کوتاه رضوی درباره تصمیمات این شورا برای این تعامل با شرایط کرونا عنوان کرد: شاید بزرگ‌ترین مشکل ایجادشده در این مسیر، عقب‌افتادن تاریخ جشنواره به دلیل کرونا بود. شیوع ویروس کرونا باعث شد تا مدت‌ها به اینکه جشنواره شاید قابلیت اجرایی‌شدن نداشته باشد، بیندیشیم. بعدها که تصمیم به برگزاری نیمه‌آنلاین گرفته شد مطابقت ما با شرایط هم کار را در این جشنواره و سایر رویدادها سخت کرد. همچنین نبود بودجه کافی هم مشکل دیگر بوده و هست. به نظر به جشنواره‌ای که نام مقدس امام رضا علیه‌السلام را دارد، کم‌لطفی می‌شود که امیدوارم در مدت زمان باقی‌مانده حمایت‌های بیشتری از این رویداد و دبیر آن که خود از فیلم‌سازان ارزشمند است، صورت بگیرد. باشه‌آهنگر ادامه داد: این در شرایطی است که معمولاً گفته می‌شود سینمای ارزشی دارای بودجه‌های کلانی است. برخی از سازمان‌ها در شرح وظایف خود حمایت از این جشنواره‌های موضوعی و ارزشی را دارند و گاهی تعداد این جشنواره‌ها باعث می‌شود تأمین سرمایه برایشان کمی سخت شود. ما تصور می‌کردیم که شرکت‌ها و برندهای مختلفی از جشنواره حمایت کنند و به دلیل عرق به موضوع حمایت‌ها از آن رویداد اقتصادی یک سال اخیر آنها را با مشکلات مالی روبه‌رو کرده است و در این شرایط حمایت از جشنواره‌ها برایشان اولویت ندارد. وقتی همه چیز به هم می‌ریزد، این جشنواره نیز مستثنا از اوضاع نخواهد بود. این فیلم‌ساز همچنین درباره اهمیت جشنواره‌های موضوعی برای جریان‌سازی فرهنگی و هنری توضیح داد: جای تردید دارد که جشنواره‌های موضوعی در تاریخ برگزاری‌شان در این زمینه موفق بوده باشد. زیرا این موفقیت زمانی خواهد بود که آنها یک جریان فرهنگی را رقم بزنند و صرفاً نباید به چرقه‌ها اکتفا کرد. مهم‌ترین دغدغه‌شان هم عدم پژوهش درباره موضوعی است که درباره‌اش در آن رویداد فیلم ساخته می‌شود. این مسئله هم ناشی از وجود مشکل اقتصادی است. زیرا پژوهش خود هزینه زیادی می‌طلبد. حتی فیلم‌هایی که درباره امام رضا علیه‌السلام با بودجه‌های بیشتر ساخته شده هم نتوانسته‌اند حق مطلب را ادا کنند. در این میان چه توقعی می‌توان از جوانان فیلم‌ساز داشت که با سرمایه‌های بسیار اندک به سراغ موضوعاتی چنین می‌روند؟! باشه‌آهنگر عنوان کرد: باید بگویم کتابخانه‌ها، حوزه‌ها و شخصیت‌هایی هم از فیلم‌سازان پربازنده به موضوعات دینی و مذهبی فاصله دارند. آن مکان‌ها و شرایط و شخصیت‌ها و حوزه‌ها این مسیر را گویی به سمت خود نبست کرده‌اند و راهی به سمت فیلم‌ساز ایجاد نمی‌کنند. انگار همه منتظر فیلم‌سازان و اقدامشان در این زمینه هستند. وی در پایان گفت: برای سعید نجاتی دبیر جشنواره چهاردهم و همه عزیزانی که برای این رویداد زحمت می‌کشند و همه مردم، آرزوی سلامتی دارم و امیدوارم هر چه زودتر ویروس منحوس کرونا از بین برود. چهاردهمین جشنواره ملی فیلم کوتاه رضوی به دبیری سعید نجاتی به همت و با مشارکت سازمان سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بنیاد بین‌المللی امام رضا علیه‌السلام و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان گلستان استفاده امسال برگزار خواهد شد.